

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

6 במרס 2007

138

ט"ז באדר התשס"ז

עמוד

104	הצעת חוק הגבלת העישון במקומות ציבוריים (תיקון מס' 2) (מניעת העישון במקומות ציבוריים והחשיפה לעישון), התשס"ז-2007
108	הצעת חוק צער בעלי חיים (ניסויים בבעלי חיים) (תיקון) (איסור ניסויים לבדיקת מוצרי קוסמטיקה וחומרי ניקוי), התשס"ז-2007

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת הכלכלה של הכנסת:

הצעת חוק הגבלת העישון במקומות ציבוריים (תיקון מס' 2) (מניעת העישון במקומות ציבוריים והחשיפה לעישון), התשס"ז-2007

שינוי שם החוק 1. בחוק הגבלת העישון במקומות ציבוריים, התשמ"ג-1983 (להלן - החוק העיקרי), בשם החוק, במקום "הגבלת" יבוא "למניעת" ואחרי "ציבוריים" יבוא "והחשיפה לעישון".	2. בסעיף 1 (ב) לחוק העיקרי, במקום "סיגרטה, סיגרילה, סיגר או מקטרת כשהם דלוקים" יבוא "כל מוצר טבק או כלי לעישונו כשהם דלוקים; בחוק זה, "מוצר טבק" - כהגדרתו בחוק הגבלת הפרסומת והשיווק של מוצרי טבק, התשמ"ג-1983".	3. אחרי סעיף 1 יבוא: "מטרה 1. מטרתו של חוק זה למנוע את העישון במקומות ציבוריים ואת חשיפת הציבור לעישון, הגורמת למוות, למחלה ולנכות."
4. אחרי סעיף 2 לחוק העיקרי יבוא: "הובת המחזיק למעשה של מקום ציבורי א.2. (א) המחזיק למעשה של מקום ציבורי חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי סעיף 1(א) ו-1(ב) בתחום המקום הציבורי שבהחזקתו. (ב) יראו את המחזיק למעשה של מקום ציבורי כמי שמילא אחר הוראות סעיף קטן (א), אם יוכיח כי עשה את כל אלה - (1) הורה למעשן, בין בעצמו ובין באמצעות אחר מטעמו, לחדול מן העישון או נקט אמצעים סבירים כדי להבטיח מניעת עבירות לפי סעיף 1(א) ו-1(ב); (2) התלונן, בין בעצמו ובין באמצעות אחר מטעמו, בפני המפקח כמשמעותו בסעיף 7 על הפרת הוראות סעיף 1(א) ו-1(ב) או עשה מאמץ סביר לעשות כן, אם על אף פעולתו כאמור בפסקה (1), נמשך העישון בתחומי המקום הציבורי שבהחזקתו.	הוספת סעיפים 2 א ו-2ב	

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצרי טבק. הצעת החוק המתפרסמת בזה מבקשת לנקוט אמצעים חקיקתיים ברוח הוראות האמנה.

סעיפים 1 מוצע לשנות את שמו של החוק, באופן עד 3 שישקף ביתר דיוק את המטרות שהחוק בא להשיג, וכן להוסיף סעיף מטרה לחוק, עוד מוצע להרחיב את האיסור להחזיק מוצרי טבק מסוימים כשהם דלוקים, הקבוע בסעיף 1(ב) לחוק, ולקבוע כי האיסור כאמור יהול על כל מוצר טבק או כלי לעישונו כשהם דלוקים.

סעיף 4 כדי ליצור תמריץ למחזיקים למעשה של מקומות ציבוריים לאכוף את איסור העישון בתחומי המקום הציבורי שבהחזקתם, מוצע לחייבם לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עישון בניגוד להוראות סעיף 1(א) ו-1(ב)

חוק הגבלת העישון במקומות ציבוריים, התשמ"ג-1983 (להלן - החוק) קובע, בין היתר, איסור עישון במקומות ציבוריים, ומטיל חובה על מחזיק למעשה של מקום ציבורי (שהוא פעמים רבות בעל העסק או השוכר שלו) לקבוע שלט המורה על איסור העישון. מאז חקיקת החוק חלו תמורות בעולם ביחס לעישון. בשנת 2003 חתמה מדינת ישראל על אמנת המסגרת לפיקוח על טבק ובאוגוסט 2005 אשררה אותה (להלן - האמנה). סעיף 1(8) לאמנה קובע שעדויות מדעיות הוכיחו ללא עוררין כי חשיפה לעשן טבק גורמת מוות, מחלה ונכות. סעיף 2(8) לאמנה קובע כי המדינות שהן צד לה מתחייבות, בין היתר, לנקוט אמצעים חקיקתיים, משפטיים ומינהליים כדי להגן על תושביהן מפני חשיפה לעישון של

¹ הצעות חוק מס' 1167/17 פ' ו-1216/17: הועברו לוועדה ביום י"ז בחשוון התשס"ז (8 בנובמבר 2006).

¹ ס"ח התשמ"ג, עמ' 148: התשס"ה, עמ' 992.

² ס"ח התשמ"ג, עמ' 38.

איסור הצבת מאפרה במקום ציבורי
 22. המחזיק למעשה של מקום ציבורי, לא יציב מאפרה במקום ציבורי שבהחוקתו, למעט בחדר נפרד לחלוטין שהוקצה לעישון, בהתאם למפורט בתוספת; בסעיף זה, "מאפרה" - כלי המשמש להשלכת אפר ושיירי מוצרי טבק לתוכו"

5. סעיף 3 לחוק העיקרי - בטל.
6. בסעיף 4 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילה "קנס" יבוא "קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בחוק זה - חוק העונשין);
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "סעיף 2" יבוא "סעיפים 2 ו-2א, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין".
7. במקום סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:
5. (א) נושא משרה בתאגיד שהוא המחזיק למעשה של המקום הציבורי (בסעיף זה - תאגיד), חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיפים 2 ו-2א בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין; בסעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על ניהול כוח האדם בתאגיד.
- (ב) נעברה עבירה לפי סעיף 2 או 2א, בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חוקה היא כי נושא משרה הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח שעשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.
- ביטול סעיף 3
 תיקון סעיף 4
 החלפת סעיף 5 והוספת סעיף 6

ד ב ר י ה ס ב ר

(ג) המחזיק למעשה של בית קולנוע שנקבע כאמור בסעיף קטן (ב) יקבע בפתח בית הקולנוע הודעה על היתר העישון בחלק ממנו שהוקצה לכך"

מוצע לבטל כליל את ההוראות המתירות עישון בבתי קולנוע.

סעיפים סעיף 4 לחוק קובע שיעורי קנסות שיושגו על 6 ו-7 המועשן במקום ציבורי בניגוד להוראות סעיף 1 לחוק העומד כיום על 310 שקלים חדשים, ועל המחזיק למעשה של מקום ציבורי, אם לא קבע שלט האוסר על עישון בניגוד להוראות סעיף 2 לחוק, העומד כיום על 630 שקלים חדשים. מוצע לקבוע שיעורי קנסות גבוהים יותר לעבירות כאמור לפי הקנסות הקבועים בסעיף 61(א)(1) ו-3 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, העומדים כיום, בהתאמה, על 12,900 שקלים חדשים ועל 67,300 שקלים חדשים, וכן לקבוע קנס שיושג על המחזיק למעשה של מקום ציבורי, אם לא ימלא את חובת הפיקוח המוטלת עליו לפי הוראות סעיף 2א המוצע. מאחר שעבירות לפי סעיפים 1 ו-2 לחוק הן עבירות קנס, מוצע להסמיך את שר המשפטים, בהסכמת שר הבריאות, לקבוע קנס בשיעור העולה על סכום הקנס

לחוק (סעיף 2א(א) המוצע). כמילוי החובה האמורה יראו ביצוע כל אלה: מתן הוראה למעשנים לחדול מן העישון, נקיטת אמצעים סבירים למניעת העישון וכן תלונה בפני מפקח מטעם הרשות המקומית על הפרת ההוראות כאמור, או מאמץ סביר לעשות כן, אם נמשך העישון על אף הוראה למעשן לחדול מכך (סעיף 2א(ב) המוצע). בנוסף, מוצע לאסור על מחזיק למעשה של מקום ציבורי להציב מאפרה במקום הציבורי שבהחוקתו (סעיף 22 המוצע).

סעיף 5 סעיף 3 לחוק קובע לאמור:

"היתר עישון בבית קולנוע"

3. (א) בתחומה של רשות מקומית, להוציא מועצה אזורית, שיש בה יותר מהמישה בתי קולנוע, יכול שיהיה בית קולנוע אחד שבחלק ממנו שהוקצה לכך לא יחולו הוראות איסור העישון בעת הקרנת סרטי קולנוע.

(ב) מועצת הרשות המקומית תקבע את בית הקולנוע כאמור בסעיף קטן (א), מבין המחזיקים של בתי קולנוע, לפי כללים ולתקופה שיקבע שר הבריאות.

³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

שיעורי קנסות 5א. על אף הוראות סעיף 221(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, רשאי שר המשפטים, בהסכמת שר הבריאות, לקבוע שיעור קנס העולה על סכום הקנס הקבוע בסעיף האמור לעבירה לפי חוק זה שנקבעה כעבירת קנס, וכן לעבירת קנס חוזרת, נמשכת או נוספת שעבר אותו אדם, בהתחשב בסוג העבירה ובנסיבות ביצועה, ובלבד שסכום הקנס לא יעלה על עשרה אחוזים מסכום הקנס המרבי הקבוע לאותה עבירה.

8. תיקון סעיף 7 בסעיף 7 לחוק העיקרי -
- (1) בכותרת השוליים, במקום "סמכות כניסה" יבוא "מינוי מפקחים וסמכויותיהם";
- (2) בסופו יבוא "שר הבריאות, בהתייעצות עם שר הפנים, יסמיך עובדי רשויות מקומיות כמפקחים לענין חוק זה".
9. תיקון סעיף 8 בסעיף 8(ב) לחוק העיקרי, במקום "המפורט בפסקאות 1, 2, 4 ו-5 של התוספת" יבוא "המפורט בתוספת".
10. תיקון סעיף 8א בסעיף 8א(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (3) יבוא:
- "(4) עובד של קופת חולים, בהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994."
11. תוספת סעיף 9א אחרי סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:
- "פיצוי בלא הוכחת 9א. (א) מי שנחשף לעישון במקום ציבורי, בשל עוולה לפי סעיף נזק למי שנחשף לעישון במקום ציבורי 2א. יהיה זכאי לפיצוי בלא הוכחת נזק, בסכום שלא יעלה על 3,000 שקלים חדשים.
- (ב) בקביעת גובה הפיצוי, יתחשב בית המשפט, בין השאר, באלה:
- (1) עישון המתבצע דרך קבע באותו מקום ציבורי;

ד ב ר י ה ס ב ר

הרשאים למנות סדרנים כאמור ולקבוע כי כל מחזיק למעשה של מקום ציבורי המפורט בתוספת יוכל למנות סדרן לאכיפת ההוראות האמורות, וכך תמומש חובת הפיקוח המוטלת עליהם לפי סעיף 2א המוצע. עוד מוצע להוסיף להגדרת "עובד ציבור" שבסעיף 8א(א) לחוק גם עובד של קופת חולים, כדי ששר הבריאות יהיה רשאי למנותו כסדרן ממונה לפי סעיף 8א(ב) לחוק, אשר לו מוקנות סמכויות נרחבות יותר מאשר לסדרן שאיננו סדרן ממונה.

סעיף 11 ברע"א 9615/05 ארית שמש נ' פוקצ'טה בע"מ (לא פורסם; ניתן ביום 5 ביולי 2006), הבהיר בית המשפט העליון כי "...בחוקים שבהם ביקש המחוקק לקבוע פיצויים ללא הוכחת נזק, עשה כן מפורשות... אין הוראה דומה בחוק בו עסקינן. קביעת פיצוי כזה היא בחצרויו של המחוקק. ומאידך גיסא: בנסיבות הקיימות, עם זאת, יקשה מאוד - מטבע הדברים - להוכיח נזק ספציפי מעישון, העשוי להתגבש לאורך שנים רבות. את גרימת הנזק - כנדרש בסעיף 63א(א) לפקודת הנויקין - ניתן רק לשער על דרך "הסתברות מצטברת"... כאמור דומני ש"הכדור העיקרי" מצוי בתחומו

הקבוע בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לעבירות לפי החוק, ובלבד שסכום הקנס לא יעלה על עשרה אחוזים מסכום הקנס המרבי הקבוע לאותה עבירה, כלומר קנס בשיעור של עד 1,290 שקלים חדשים למי שעבר על הוראות סעיף 1, ובשיעור של עד 6,730 שקלים חדשים למחזיק למעשה של מקום ציבורי שעבר על הוראות סעיפים 2 או 2א לחוק (סעיף 5 המוצע).

כמו כן, מוצע להתאים את הנוסח של סעיף האחריות של נושא משרה בתאגיד לנוסח המקובל כיום בחקיקה (סעיף 5 המוצע).

סעיף 8 מוצע לקבוע כי לצורך אכיפת הוראות החוק, יסמיך שר הבריאות, בהתייעצות עם שר הפנים, עובדי רשויות מקומיות כמפקחים.

סעיפים 8(ב) לחוק מאפשר למחזיקים למעשה 9 ו-10 של מקומות ציבוריים מסוימים, למנות סדרנים כדי לאכוף את הוראות סעיף 10א(א) ר(ב) לחוק, מוצע להרחיב את רשימת המחזיקים למעשה של מקומות ציבוריים

⁴ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.
⁵ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

- (2) האמצעים והמאמצים שנקט המחזיק למעשה של מקום ציבורי, אם נקט, למניעת החשיפה לעישון כתוצאה מהפרת הוראות סעיף 2א;
- (3) שיעור הרווח שהפיק המחזיק למעשה של מקום ציבורי מהפרת הוראות סעיף 2א;
- (4) נסיבותיו האישיות של התובע.
- (ג) פסק בית המשפט פיצוי בסכום הנמוך מ־1,000 שקלים חדשים, יציין את הטעמים לכך.

12. בסעיף 11 לחוק העיקרי, במקום "סעיף 2(א)" יבוא "סעיפים 2(א) ו־2א". תיקון סעיף 11
13. בתוספת לחוק העיקרי, בפרט 10, אחרי "כל בית אוכל" יבוא "או בית משקה". תיקון התוספת

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 12 סעיף 2 לחוק, הקובע חובת שילוט לגבי איסור עישון, חל גם על המדינה. מוצע כי גם חובת הפיקוח על מניעת העישון המוצעת בסעיף 2א, תחול על המדינה.

סעיף 13 למען הסר ספק, מוצע לקבוע כי גם בית משקה הוא מקום ציבורי לענין החוק, וכי החוק חל גם עליו.

להערכת שר הארצה, להצעת החוק אין עלות תקציבית ניכרת, אם כי לוועדת הכלכלה לא נמסר אומדן באשר לעלות.

של המחוקק, נוכח קביעתו של בית המשפט כאמור, מוצע לקבוע כי מי שנחשף לעישון במקום ציבורי בשל עוולה לפי סעיף 2א המוצע, כלומר כאשר המחזיק למעשה של מקום ציבורי לא מילא את חובת הפיקוח המוטלת עליו כאמור באותו סעיף, יהיה זכאי לפיצוי בלא הזכחת נזק בסכום שלא יעלה על 3,000 שקלים חדשים. כמו כן, אם יפסוק בית המשפט פיצוי בסכום הנמוך מ־1,000 שקלים חדשים, יציין את טעמו לכך. עוד מוצע לקבוע כי בין יתר השיקולים שעל בית המשפט לשקול בבואו לקבוע את גובה הפיצוי לפי סעיף 9א המוצע, יוכלו גם השיקולים המפורטים באותו סעיף.

חברי הכנסת: גלעד ארדן, יואל חסון, דני יתום, יוסי ביילין, צחי הנגבי, יובל שטייניץ, עמיחי אילון, רונית תירוש

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת:

הצעת חוק צער בעלי חיים (ניסויים בבעלי חיים) (תיקון) (איסור ניסויים לבדיקת מוצרי קוסמטיקה וחומרי ניקוי), התשס"ז-2007*

תיקון סעיף 10 1. בחוק צער בעלי חיים (ניסויים בבעלי חיים), התשנ"ד-1994, בסעיף 10, הסיפה החל במילים "אלא על פי" - תימוך.

דברי הסבר

כיום קיימות חלופות מרעיות למבדקי יעילות ורעילות של כימיקלים שאינן כרוכות בניסויים בבעלי חיים. ואולם, המועצה לניסויים בבעלי חיים לא אישרה עד כה שימוש בחלופות אלה ותפקודה בפיקוח על ניסויים בבעלי חיים בארץ לוקה בחסר (לפי דוח מבקר המדינה על הביקורת באיגודים ובמוסדות להשכלה גבוהה לשנת 2004, עמ' 181-204). בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע לאסור לחלוטין ביצוע ניסויים בבעלי חיים למטרת פיתוח מוצרי קוסמטיקה שאינם לצורכי בריאות וחומרי ניקוי. אין בכך כדי לגרוע מהסמכויות הקיימות כיום לפי החוק לענין מוצרי קוסמטיקה שהם לצורכי בריאות. קביעת איסור כאמור עולה בקנה אחד עם מדיניות האיחוד האירופי, שלפיה הוחלט לאסור בהדרגה עד לשנת 2009, בדיקות וניסויים בבעלי חיים בתעשיית הקוסמטיקה במדינות האיחוד.

סעיף 10 לחוק צער בעלי חיים (ניסויים בבעלי חיים), התשנ"ד-1994 (להלן - החוק) קובע כי "לא ייערך ניסוי לבדיקת מוצרי קוסמטיקה, שאינם לצורכי בריאות, ולחומרי ניקוי אלא על פי היתר נמליאת המועצה". היינו, למועצה לניסויים בבעלי חיים שהוקמה לפי החוק יש סמכות לאשר ניסויים כאמור. עד כה אמנם לא הוגשו בארץ בקשות לניסויים בבעלי חיים בתחום הקוסמטיקה וחומרי הניקוי, אך האפשרות לכך קיימת כאמור לפי החוק.

ניסויים בבעלי חיים בפיתוח מוצרי קוסמטיקה וחומרי ניקוי כרוכים בגרימת סבל עצום לבעלי החיים ונעשים ללא משכבי כאבים. לשם בדיקת חומר קוסמטי או חומר ניקוי נערכים ניסויים במספר רב של בעלי חיים, ובמהלכם מתים בעלי החיים בייסורים קשים.

חבר הכנסת גדעון סער

* הצעת חוק מס' פ/1776: הועברה לוועדה ביום י"ב בשבט התשס"ז (31 בינואר 2007).
ס"ח התשנ"ה, עמ' 298.